

Stanovisko Nejvyššího soudu SSR ze dne 18.06.1979, sp. zn. Tpj 30/78, ECLI:CZ:NS:1979:TPJ.30.1978.1

Číslo: 43/1979

Právní věta: Ustanovenie § 9 odst. 2 písm. a) vyhlášky č. 25/1977 Zb. obmedzuje len orgány príslušné na rozhodovanie o výške trov výkonu väzby (§ 10 odst. 1 cit. vyhl.) požadovať úhradu trov výkonu väzby aj za dobu, o ktorú väzba presahuje deväťdesiat kalendárnych dní. Toto ustanovenie vyhlášky nemá preto vplyv na povinnosť súdu konkretizovať vo výroku rozhodnutia vydaného podľa § 155 odst. 1 Tr. por. o povinnosti na náhradu trov spojených s výkonom väzby (§ 152 odst. 1 písm. a/ Tr. por.) dĺžku skutočne vykonanej väzby.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 18.06.1979

Spisová značka: Tpj 30/78

Číslo rozhodnutí: 43

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Náhrada nákladů výkonu vazby, Náklady řízení trestního, Vazba

Předpisy: 141/1961 Sb. § 155 odst. 1 25/1977 Sb. § 9 odst. 2 písm. a

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 43/1979 sb. rozh.

Ustanovenie § 9 odst. 2 písm. a) vyhlášky č. 25/1977 Zb. obmedzuje len orgány príslušné na rozhodovanie o výške trov výkonu väzby (§ 10 odst. 1 cit. vyhl.) požadovať úhradu trov výkonu väzby aj za dobu, o ktorú väzba presahuje deväťdesiat kalendárnych dní. Toto ustanovenie vyhlášky nemá preto vplyv na povinnosť súdu konkretizovať vo výroku rozhodnutia vydaného podľa § 155 odst. 1 Tr. por. o povinnosti na náhradu trov spojených s výkonom väzby (§ 152 odst. 1 písm. a/ Tr. por.) dĺžku skutočne vykonanej väzby.

(Stanovisko trestného kolégia Najvyššieho súdu SSR z 18. júna 1979 č. [Tpj 30/78](#).)

Minister spravodlivosti SSR požiadal podľa § 35 odst. 1 písm. b) zákona č. 36/1964 Zb. v znení neskorších predpisov Najvyšší súd SSR o zaujatie stanoviska k správne mu výkladu zákona v otázke, či má na rozhodovanie súdu podľa § 155 odst. 1 Tr. por. o povinnosti na náhradu trov spojených s výkonom väzby vplyv ustanovenie § 9 odst. 2 písm. a) vyhlášky č. 25/1977 Zb., podľa ktorého sa úhrada trov výkonu väzby nepožaduje za dobu, o ktorú väzba presahuje deväťdesiat kalendárnych

dní. Poukázal na to, že súdy od účinnosti citovanej vyhlášky pri väzbe presahujúcej deväťdesiat kalendárnych dní v rozhodnutí určujú len povinnosť na náhradu trov spojených s výkonom väzby bez toho, aby väzbu konkretizovali s uvedením jej trvania s odkazom na § 9 odst. 2 písm. a) cit. vyhlášky. Na druhej strane sa útvary Zboru nápravnej výchovy dožadujú, aby súdy v uznesení o povinnosti odsúdeného nahradiť trovy spojené s výkonom väzby uvádzali jej trvanie, aby táto povinnosť bola konkretizovaná vo vzťahu ku skutočne vykonanej väzbe.

Trestné kolégium Najvyššieho súdu SSR zaujalo podľa § 21c odst. 2 zákona č. 36/1964 Zb. v znení neskorších predpisov k uvedenej otázke toto

stanovisko:

Medzi náklady trestného konania, ktoré v zmysle § 151 Tr. por. dočasne znáša štát, patria aj náklady spojené s výkonom väzby. Vyplýva to z ustanovenia § 152 odst. 1 písm. a) Tr. por., podľa ktorého v prípade, ak bol obžalovaný právoplatne uznaný za vinného, je povinný nahradiť štátu trovy spojené s výkonom väzby.

Podľa ustanovenia § 155 odst. 1 Tr. por. o povinnosti na náhradu trov spojených s výkonom väzby [§ 152 odst. 1 písm. a) Tr. por.] rozhoduje po právoplatnosti rozsudku predseda senátu súdu prvého stupňa. Z § 152 odst. 2 Tr. por. ďalej vyplýva, že dennú sadzbu pripadajúcu na trovy spojené s výkonom väzby a spôsob úhrady týchto trov určí minister spravodlivosti vyhláškou.

Touto vyhláškou je vyhláška č. 25/1977 Zb. o zrážkach z pracovnej odmeny osôb, ktoré sú vo výkone trestu odňatia slobody alebo vo väzbe a o výkone rozhodnutí zrážkami z pracovnej odmeny týchto osôb a chovancov osobitných výchovných zariadení, ktorá nadobudla účinnosť dňom 1. 4. 1977. Ustanovenie § 9 odst. 1 cit. vyhl. určuje dennú sadzbu trov výkonu väzby (20 Kčs). Ustanovenie § 9 odst. 2 písm. a) až e) cit. vyhlášky taxatívne upravuje prípady, v ktorých sa úhrada trov výkonu väzby nepožaduje. Z ustanovenia § 10 odst. 1 cit. vyhl. napokon vyplýva, že rozhodnutie o výške trov výkonu väzby vydáva náčelník ústavu, a to na základe právoplatného rozhodnutia súdu, ktorým bola odsúdená osoba uložená povinnosť nahradiť trovy spojené s výkonom väzby.

Zo znenia citovaných ustanovení je teda zrejmé, že súd rozhoduje iba o povinnosti na náhradu trov spojených s výkonom väzby, nie však o výške týchto trov a spôsobe ich úhrady. Uvedené súdne rozhodnutie, ktorým sa ustanovuje povinnosť odsúdeného nahradiť trovy spojené s výkonom väzby, je fakticky rozhodnutím o základe pohľadávky štátu voči odsúdenému vzniknutej v súvislosti s výkonom väzby počas celej doby jej trvania. Je nevyhnutným podkladom pre rozhodnutie náčelníka ústavu o výške trov výkonu väzby, ktorý pri určení celkovej výšky úhrady týchto trov musí rešpektovať ustanovenie § 9 odst. 2 písm. a) cit. vyhl. a úhradu trov väzby nepožadovať za dobu, o ktorú väzba presahuje deväťdesiat kalendárnych dní; rovnako musí brať zreteľ na ďalšie prípady predpokladané v § 9 odst. 2 písm. b) až e) cit. vyhl. (napr. nesmie požadovať úhradu trov výkonu väzby za dobu, počas ktorej sa osobe, na ktorej sa vykonávala väzba, poskytovala ústavná, nemocničná starostlivosť; za dobu, počas ktorej bol obvinený zaradený do práce a i.). Niektoré z týchto prípadov boli uvedené v rozkaze ministra vnútra č. 19 z 15. 7. 1967, reg. v čiastke 32/1967 Zb., ktorý upravoval dennú sadzbu trov spojených s výkonom väzby a spôsob úhrady týchto trov pred účinnosťou citovanej vyhlášky.

Z uvedeného vyplýva, že na výrok rozhodnutia súdu podľa § 155 odst. 1 Tr. por. o povinnosti na náhradu trov spojených s výkonom väzby nemôže mať vplyv ustanovenie § 9 odst. 2 písm. a) cit. vyhl., lebo toto ustanovenie zakladá len povinnosť pre orgány príslušné na rozhodovanie o výške trov výkonu väzby nepožadovať úhradu týchto trov za dobu, o ktorú väzba presahuje deväťdesiat kalendárnych dní. Toto ustanovenie, obdobne ako aj ďalšie eventuality uvedené v § 9 odst. 2 písm. b) až e) cit. vyhl., nemôžu preto na rozdiel od praxe do 1. 4. 1977 odôvodňovať postup súdov v

prípadoch väzby presahujúcej deväťdesiat kalendárnych dní, aby v uznesení o povinnosti na náhradu trov spojených s výkonom väzby neuvádzali jej skutočné trvanie. Vo výroku rozhodnutia o povinnosti na náhradu trov spojených s výkonom väzby musí súd presne označiť začiatok výkonu väzby, a to najmä preto, že trovami spojenými s výkonom väzby treba rozumieť nielen trovy spojené s výkonom vlastnej väzby (§ 67 až 74 Tr. por.), ale aj trovy spojené s výkonom zadržania (§ 75, 76, 179b odst. 1 písm. i/ Tr. por.), ak zadržanie predchádzalo väzbe. Logickým dôsledkom toho, že v rozhodnutí podľa § 155 odst. 1 Tr. por. treba uviesť začiatok výkonu väzby (vrátane začiatku zadržania, ktoré väzbe predchádzalo), je nutnosť uviesť aj koniec jej skutočného výkonu. Tak to predpokladá aj príslušné tlačivo vzoru Tr. p. č. 74.

Záujem na presnom poučení odsúdeného o povahe súdneho rozhodnutia podľa § 155 odst. 1 Tr. por. však vyžaduje, aby dôvodová časť rozhodnutia (§ 134 odst. 1 písm. d/, odst. 2 Tr. por.) obsahovala vždy vysvetlenie, že ide o rozhodnutie len o základe pohľadávky štátu voči odsúdenému na náhradu trov spojených s výkonom väzby a že o tom, či a v akej výške bude úhrada trov výkonu väzby požadovaná, rozhodne podľa § 10 odst. 1 vyhlášky č. 25/1977 Zb. náčelník ústavu. Pokiaľ súdy na vyhotovenie uvedeného rozhodnutia používajú vzor Tr. p. č. 74, treba dôvody doplniť o naznačené vysvetlenie.